

AREMARK
KOMMUNE

Møteinnkalling

Utvalg: Viltnevd
Møtested: Aremark rådhus
Dato: 24.02.2020
Tidspunkt: 19:00

Eventuelt forfall må meldes snarest på tlf. 69199600.
Utvalgssekretær innkaller vararepresentanter.
Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Bjørn Jens Aksel Haugeby
leder

Ann Kristin Halvorsrud
Utvalgssekretær

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Unntatt offentlighet
PS 10/20	Godkjenning av innkalling	
PS 11/20	Godkjenning av saksliste	
PS 12/20	Godkjenning av protokoll fra forrige møte	
PS 13/20	Referatsaker	
PS 14/20	Fastsetting av endringsforskrift om minsteareal på hjort i Aremark kommune	
PS 15/20	Orienteringer	

PS 10/20 Godkjenning av innkalling

PS 11/20 Godkjenning av saksliste

PS 12/20 Godkjenning av protokoll fra forrige møte

PS 13/20 Referatsaker

AREMARK
KOMMUNE

Arkiv: K46
Arkivsaksnr: 2020/10-4
Saksbehandler: Ann Kristin Halvorsrud

Saksframlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Viltnevd	14/20	24.02.2020
Formannskap		27.02.2020
Kommunestyret		27.02.2020

Fastsetting av endringsforskrift vedrørende minsteareal på hjort i Aremark kommune

Vedlegg

- 1 Høringsuttalelse Rakkestad kommune vedr minsteareal på hjort

Saksopplysninger

Aremark kommune har i en e-post den 9.januar 2020 fra Svend-Erik Hansesæter mottatt følgende «Hei, sender over et innspill til kommunestyret for nytt areal for felling av hjort».

I januar 2016 vedtok Miljødirektoratet ny forskrift om forvaltning av hjortevilt (elg, hjort, villrein, rådyr og dåhjort), (Hjorteviltforskriften). Forvaltningsprinsippet i hjorteviltforskriftens § 1 slår fast at forvaltningen av hjortevilt skal ivareta bestandenes og leveområdenes produktivitet og mangfold. Det skal legges til rette for en lokal og bærekraftig forvaltning med sikte på nærings- og rekreasjonsmessig bruk av hjorteviltressursene. Forvaltningen skal videre sikre bestandsstørrelser som fører til at hjortevilt ikke forårsaker uakseptable skader og ulemper på andre samfunnsinteresser.

I Hjorteviltforskriftens § 3 er det fastsatt at kommunen skal vedta målsettinger for utvikling av bestandene av hjortevilt. Målene skal blant annet ta hensyn til opplysninger om beitegrunnlag, bestandsutvikling, skader på naturmangfoldet, jord- og skogbruk og omfanget av viltulykker på vei og bane. Videre er det i Hjorteviltforskriftens §§ 5 og 6 fastsatt at kommunen skal vedta forskrift om åpning av jakt på hjortevilt og fastsette minsteareal for artene. Sammen med andre sentrale lover og forskrifter (Naturmangfoldloven § 1, Viltloven § 1, Forskrift om utøvelse av

jakt, felling og fangst, Skogbruksloven § 1 og § 9) er dette styrende for forvaltning av hjorteviltet vårt.

Minsteareal og tellende areal som virkemiddel

Minsteareal er definert som arealstørrelsen på det minste sammenhengende området som kommunen kan godkjenne som et vald. Et vald er det geografiske området som kan få tildelt fellingstillatelse fra kommunen. Minsteareal er også størrelsen på det tellende arealet som skal legges til grunn for hvert dyr det gis fellingstillatelse på.

Fastsetting av minstearealet er det viktigste virkemiddelet i reguleringen av bestandsstørrelse. § 6 i Hjorteviltforskriften åpner for at det kan fastsettes ulikt minsteareal i ulike deler av en kommune dersom det er vesentlige forskjell på beitegrunnlag, bestandstetthet eller skadepress. Kommunen har med hjemmel i Hjorteviltforskriften § 7 også mulighet til å fravike minstearealet med inntil 50 prosent ved tildeling av fellingstillatelser. § 7 kan benyttes både til å senke og heve andel tildelte fellingstillatelser.

Fravik fra minstearealet skal gjøres på bakgrunn av ulikheter i artens levekår i kommunen, bestandens størrelse og utvikling, den skadeviltet volder eller andre ekstraordinære forhold. Beslutning om fravik fra minstearealet er et enkeltvedtak og skal kun gjøres for særskilte vald og for en begrenset periode. Unntaksregelen i § 7 gir kommunen mulighet til å tildele ytterligere fellingstillatelser, hvor hjorteviltets arealbruk kommer i konflikt med andre samfunnsinteresser, som beiteskader på produksjonsskog og innmark.

Hjorteforvaltningen i Aremark:

Aremark kommune vedtok i kommunestyret den 11.02.2016 å åpne for jakt på hjort. Minstearealet ble vedtatt til 20 000 daa for hele Aremark kommune.

I «Kommunal målsetning for hjorteviltforvaltningen i Aremark» vedtatt den 06.02.2018 står følgende mål for hjorteforvaltningen:

- Aremark kommune har som mål å ha en bærekraftig bestand av hjort i kommunen.
- Bestanden skal ha en sunn alders og kjønnsfordeling.
- Bestanden skal likevel holdes så lav at den ikke påfører uakseptable skader for jord- og skogbruk.

Med dette grunnlaget har det kun blitt gitt kvoter på kalv og spissbukk de tre første årene det har vært åpnet for jakt og 50%-regelen har blitt benyttet oppad. I 2019 ble 50 %-regelen benytte nedad og det ble gitt fellingstillatelse på til sammen tre voksne dyr, ei hind og to bukker i de delene av kommunen med størst bestand.

Tabellen under viser tildelte og felt hjort i perioden 2016 – 2019. Felte dyr er i området øst og syd for Haldenvassdraget. I de to første årene det ble gitt fellingstillatelse var organiseringen av jakten på østsiden av vassdraget slik at fellingsmuligheten i forhold til tilholdet av hjort ikke var optimal. Endring på dette har medført 100 % avskytning i første del av jaktperioden de to siste årene i området på østsiden av Haldenvassdraget der bestanden er størst.

Tildelt og felt hjort i Aremark

År	Tildelt totalt	Felt totalt
2016	8	2
2017	8	0
2018	10	6
2019	13	8

Status på hjortebestanden:

Hjorten har vært tilstedeværende i kommunen i lengre tid, men det er i de siste 5-7 årene at bestanden har økt. Det finnes i dag tilhold av hjort på flere områder i kommunen, men den er ujevnt fordelt. På østsiden av kommunen og syd for Bjørkebekk er områdene med mest hjort. I 2018 fikk kommunen tilbakemeldinger om økt bestand og Aremark øst hjortevald foretok en registrering av observasjoner av hjort gjennom vinteren 2019. Denne dokumentasjonen var grunnlaget for en økt tildeling av dyr i 2019, samt tildeling av voksne dyr.

I søndre del av Aremark øst ble det til sammen gjort 259 observasjoner av hjort i tidsrommet 15. januar til 14. april. Disse observasjonen fordelte seg på følgende kategorier av kjønn og alder:

Spissbukk	Eldre bukk	Kolle	Alle kalver	Ukjent	Sum
23	49	74	28	85	259

På et sted ble det på det meste observert 17 ukjente dyr i en flokk.

Konfliktområder med hjort

Hjortens etablering i kommunen har medført konflikter i forhold til jord- og skogbruket. Innen skogbruket har kommunen fått henvendelser vedrørende barkgnag, men det er spesielt beiting av skogplanter som er et problem med økonomiske konsekvenser. Omfanget av beiteskader på granplantene på flere steder øst og syd for Haldenvassdraget er etter skogbrukssjefens vurdering så omfattende de siste to til tre år at foryngelsesplikten ikke er fulgt opp. Skadeomfanget vurderes av en slik art av skogbrukssjefen at Skogbrukslovens § 9 2. ledd må komme til anvendelse. Hjorten som flokkdyr og som beitedyr på områder for gressproduksjon har også blitt et problem. Tørkesommeren 2018 var spesielt utfordrende med et hardt beite av hjorten på innmarka.

Kommunen har også mottatt søknad om skadefellingstillatelse med bakgrunn i beiteskader på skogplanter, samt søknad om økonomisk erstatning på skader på skogplantefelt. Dette behandles i egne saker.

Det er ikke registrert noen trafikkpåkjørsler på hjort i Aremark.

Behandling av saken hittil:

Innspillet vedrørende endring av minsteareal for hjort i Aremark kommune ble behandlet i møte den 27.01.2020 i sak 7/20.

Viltnemnda fattet følgende vedtak:

Med hjemmel i Hjorteviltforskriftens § 6 legger Aremark kommune ut på høring forslag til endringsforskrift vedrørende minsteareal på hjort:

Kommune	Hjort: minsteareal i daa
Aremark - hele kommunen	10 000

Viltnemnda ønsket å presisere i høringsbrevet at årsaken til at tildelt kvote på hjort ikke er fylt er at det skyldes mindre hjort i Aremark vest. Tildelt kvote i Aremark øst er fylt og i tillegg er det gitt skadefellingstillatelse i dette området.

Høringsforslaget ble sendt pr. brev den 28.01.2020 til Fylkesmannen, Fylkeskommunen, nabokommuner, samt berørte organisasjoner og interessenter med høringsfrist 19. februar.

Pr. 19.februar hadde Aremark kommune mottatt følgende høringsuttalelse:

Uttalelse fra:	Innspill:	Kommentar
Rakkestad kommune	Ut fra Aremarks utmarksareal, fellingsstatistikk og egne erfaringer som tilgrensende kommune, mener Rakkestad kommune at forslaget til endret minsteareal ikke er i tråd med gjeldende lovverk. Det inviteres til et samarbeid om forvaltning av hjort.	Innspillet tas delvis til følge. Henviser til rådmannens vurdering i saken der minsteareal på 20 000 daa vest for Haldenvassdraget opprettholdes som tidligere vedtatt, mens minstearealet endres til 10 000 daa øst og syd for Haldenvassdraget. Rådmannen opprettholder sin tidligere innstilling.
Aremark øst elgvald v/ Thomas Gleng	Aremark Øst elgvald stiller seg bak forslaget til Viltnemda å senke arealet til 10.000 daa pr dyr.	Innspillet tas delvis til følge. jf. kommentaren ovenfor

Vurdering

Hjort er en forholdsvis ny art i kommunen. Det ble vedtatt å åpne for et forsiktig uttak gjennom å fastslå et minsteareal på 20 000 daa ettersom bestanden var i vekst og forårsaket skader innen landbruket. Det er nå fjerde året som det jaktes på hjort i Aremark. Det finnes i dag tilhold av hjort på flere områder i kommunen, men den er ujevnt fordelt.

Det ble vedtatt et høyt minsteareal ut fra den kunnskapen kommunen hadde om bestanden på det aktuelle tidspunktet. Det har vært en forsiktig åpning for jakt med avskyting på fortrinnsvis kalv og spissbukk. Åpningen for jakt har også til hensikt å få en bedre kunnskap og oversikt over bestanden, samt at det kunne være konfliktdempende i forhold til skadene som ble utført. Grunneiere og jegere har engasjert seg i bestandsutviklingen og det har vært organisert tellinger av observasjoner av dyra. Hensikten med dette var å kunne dokumentere om det var en økende bestand. Registreringer av «Sett-hjort» under jakta oppfattes til å ikke være så god i begynnelsen da valdet er stort med mange jegere som jakter hver for seg og det kan være vanskelig å få samordnet observasjonene under jakta.

Hjortens tilstedeværelse gjennom året i kommunen varierer. I enkelte områder finnes den hele året, mens andre steder forsvinner den om høsten etter brunsten og kommer tilbake om våren. Det er også områder med bare streifdyr. Det finnes ikke en fullstendig dokumentasjon over bestandsstørrelsen og vandringene til hjorten, men utviklingen av bestanden er økende. Det er positivt at det er satt opp på dagsorden å få til et fremtidig samarbeid om bestandsvurdering av hjort i regionen. En felles avskytningsstrategi for en lav robust hjortebestand med et lavt konfliktnivå kan være målet.

Ut fra de utfordringene Aremark kommune har i noen områder må virkemidlene for regulering av bestandsstørrelsen vurderes allerede nå. For 2019 ble § 7 i Hjorteviltforskriften benyttet i en viss grad og det ble gitt skadefellingstillatelse på to dyr. Rådmannen er av den oppfatningen at bruk av minstearealet er det viktigste virkemiddelet for regulering av bestandsstørrelsen. Ettersom det er forskjeller i forhold til bestandsstørrelsen innad i kommunen, foreslo rådmannen til Viltnemndas første gangs behandling av saken at det fastsettes ulikt minsteareal innad i

kommunen. I de områdene som i dag kun har streifdyr eller der det oppholder seg hjort utenom jakttiden foreslo rådmannen å beholde dagens minsteareal på 20 000 daa. Dette dreier seg om området på vestsiden av Haldenvassdraget. I den resterende delen av kommunen, på østsiden og sydsiden av Haldenvassdraget, foreslo rådmannen å endre minstearealet. Det er i dette området bestandsstørrelsen og beiteskadene har økt. Rådmannen foreslo å endre minstearealet i det området til 10 000 daa. En slik endring av minstearealet i deler av Aremark kommune anså rådmannen ville medføre et bedre tilpasset verktøy for hjorteforvaltningen. Andre størrelser på minsteareal er også vurdert.

I henhold til den kommunale målsetningen for hjorteviltet i Aremark skal kommunen ha en bærekraftig bestand av hjort som likevel skal være så lav at den ikke medfører uakseptable skader for jord- og skogbruket. For den videre forvaltningen av hjorten må det legges opp til en avskytning som bevarer flokkstrukturen. Avskytningen må fortsatt ha en fordeling med hovedvekt på kalv og ungdyr, noen hind og en liten andel beskatning av storbukk.

Basert på de vurderingene som fremkommer i saken foreslo rådmannen følgende endringsforskrift for minsteareal for hjort i Aremark kommune.

Kommune / del av kommunen	Hjort: minsteareal i daa
Aremark, vest for Haldenvassdraget	20 000
Aremark, øst og syd for Haldenvassdraget	10 000

Med bakgrunn i rådmannens vurdering i forbindelse med første gangs behandling av saken, samt innspill fra Rakkestad kommune ønsker rådmannen å oppretthold sin innstilling.

Folkehelse

Jakt er en viktig kilde til trivsel og livskvalitet for jegere. Selv om jakt er en liten aktivitet i omfang sammenlignet med andre friluftslivsaktiviteter, har aktiviteten betydelig verdi i form av rekreasjon, helsegevinst, gode naturopplevelser og en viktig sosial aktivitet for dem som deltar.

På den annen side vil skadeproblematikken som oppstår i områdene der hjorten beiter forårsake økonomiske konsekvenser som skaper bekymring og frustrasjon for grunneierne.

Rådmannens innstilling

Med hjemmel i Hjorteviltforskriftens § 6 vedtar Aremark kommune følgende endringsforskrift vedrørende minsteareal på hjort:

Kommune / del av kommunen	Hjort: minsteareal i daa
Aremark, vest for Haldenvassdraget	20 000
Aremark, øst og syd for Haldenvassdraget	10 000

Aremark Kommune
Rådhuset
Aremarkveien 2276
1798 AREMARK

Deres ref.	Vår ref.:	Arkivkode	Dato
	Saknr. 20/223-2	K46	18.02.2020
	Løpenr. 3010/20		
	Sak nr. bes oppgitt ved svar		

Kopi til

HØRING - ENDRING AV MINSTEAREAL FOR HJORT I AREMARK KOMMUNE HØRINGSFRIST 190220

Rakkestad kommune er blitt bedt om å uttale seg til forslag til nytt minsteareal for felling av hjort i Aremark – det foreligger forslag om minsteareal på 10 000 daa for hele kommunen.

Rakkestad kommune har ikke mer bakgrunnsinformasjon om dette enn hva som kan leses av fellingsstatistikker og erfaringer fra egen kommune. Ut fra et utmarksareal på ca 250 000 daa vil det være mulig å skyte 25 hjorter i kommunen. I Jaktsongen 2018/2019 ble det i hele – gamle Østfold fylke skutt samlet 11 dyr.

Viltforvaltning skal være basert på gjeldene lovverk og et faglig dokumentert skjønn. Naturforvaltningsloven sier at det kan åpnes for jakt dersom det foreligger et høstbart overskudd og at uttaket ikke skal påvirke artens naturlige utbredelse. En kan ikke se at forslaget til minsteareal er i tråd med gjeldende lovverk.

Med overnevnte som grunnlag: **Rakkestad kommune protesterer på Aremark kommunes forslag til minsteareal for felling av hjort.**

.....

I stedet inviteres Aremark kommune til et samarbeid om forvaltning av hjort. Hjort er et dyr som vandrer mer enn andre hjortevilt og nytten med samarbeid er enda større enn for elg og rådyr. Et slikt samarbeid kunne bidra til en effektiv bestandsforvaltning, skadebekjempelse og at det bygger seg opp en høstbar bestand over hele fylke – som flere kan få glede av.

Med vennlig hilsen

Dokumentet er elektronisk godkjent av
Knut Østby
Skogbruksjef

PS 15/20 Orienteringer